

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet-körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

„Magyarország Felsőged lábai előtt fekszik.”

Amit eddig csinált a Tisza-Lukács-féle maffia, az mind rettentő rombolást, irtózatot erkölcsi és anyagi pusztulást zúdított ugyan erre a szerencsétlen országra; de azokat a súlyos sebeket, melyeket az alkotmányon és a nemzet testén ezek az ördögi kezek ütöttek, idővel és apránként még is lehetne orvosolni.

Am amit most, az úgynevezett kivételes intézkedésekről szóló törvényvel csinálnak, azt a mindenható Istenen kívül soha senki se hozhatja helyre. Mert törvénybe igatják a legvadabb abszolutizmust, s a mindenkorinak kormányának törvényes módot és hatalmat biztosítanak arra, hogy egy tollvonással bármikor letörhesse a nemzeti törekvéseket, erőszakosan elfojthassa a szabadságra irányuló küzdelmeket, s a nemzet legjobbjainak, a becsületes és önzetlen hazafiaknak osztályrészül juttathassa azt, amit Tisza István egyszer vak dühében kilátásba helyezett: a börtönt, a golyót és az akasztófát.

Nem szükséges részleteznünk a munkapárti törvénytervezet borzalmait; hiszen a napi sajtó közléseiből úgyis ismeri azokat már mindenki. Csak egyszerűen konstatáljuk, hogy amint ez a tervezet törvényé válik — pedig ez 8—10 nap alatt előreláthatólag megtörténik — attól a pillanattól kezdve Magyarországon nincs többé vagyon- és személybiztonság, nincs többé sajtószabadság, nincs gyülekezési és egyesülési jog, nincs esküdtzéki intézmény, a kormány tetszése szerint rendelkezik mindenkinek emberi és állampolgári joga s személye fölött. Hangtalan némaság és sötét nyugalom borul erre a sokat szenvedett országra: a temetőnek szomorú némasága és gyászos nyugalma. Mert aki pisszenni és a véleményének kifejezést adni merészel, azt fegyházba hurcolják a poroszlók és rövid elbánásban részesítik a különböző fajtájú hóhérok. Nem kell mindehez egyéb, csak a részleges mozgósítás vagy a háborús készülődés proklamálása, s egyszerre készen van a példát-

lan *törvényes* hatalommal rendelkező, a zabolátlanságban tobzódó abszolutizmus.

Szó sincs róla, a valóságban abszolutizmus volt itt négyszáz esztendő óta mindig. De burkolt, álcázott, alattomos abszolutizmus, amely soha se tudta magának megszerezni a törvényes színezetet, sem csábító szóval, sem vesztegetéssel, sem börtönnel, sem verpaddal és akasztófaival. A nemzet élet-ösztöne még a legnyomorultabb korszakban, még a legszolgalelkűbb generációk idején is megvédelmezte magát az önkényuralom törvényesítésének folyton megújuló kísérletei ellen; mert kiríthatatlanul élt a köztudatban az a gondolat, amelyet Deák Ferenc így fejezett ki: „Amit durva erőszak elvesz tőlünk, azt még idő és alkalom visszahozhatja, de amiről önként lemondunk, az örökre elveszett.”

Karaffa vértörvényszéke, Bástia borzalmas vérfürdője, Haynau akasztófái és börtönei nem bírták rákényszeríteni a nemzetet, hogy az abszolutizmus jármát önként a nyakába vegye. S amit ezek a véredek nem tudtak kicsikarni, azt, ime, most az úgynevezett munkapárti parlament, a „honmentő” Tisza István vezérlete alatt, a csendőrszuronyok árnyékában keresztül viszi. És Magyarország miniszterelnöke vigyorgó örömmel jelentheti majd Bécsben: „Magyarország Felsőged lábai előtt fekszik.”

Valóban ott fekszik és csak a trónus birtoklójától függ mindenkoron, hogy mikor tiporja sarkai alá ezt az önként szolgáltságba sülyedt népet. S még csak halvány kilátás sem lehet rá, amíg Habsburgok ülnek Magyarország trónusán, hogy ezt a pária-állapotot békésen és törvényesen megváltoztathassuk, s valaha visszaállítsuk az alkotmányos jogrendet, mert elképzelhetetlen olyan uralkodó, aki az önként ráruházott abszolút hatalmat a maga jószántából, bármiféle rimánkodásra is, visszaajándékozza a nemzetnek. S még csak nem is rekriminálhatunk az uralkodó ellen, mert ő mindig joggal vághatja a szemünkbe: „Magatok akartátok így, volenti nem fit injuria.” (Aki maga akar valamit, azon nem történik jogtalanság.)

Még az ürügy is hazug, amely alatt Tiszáék ezt a hallatlan istentelen-

séget élkövetik. A sanda mézszáros módjára nem oda vágnak, ahova néznek. Azt mondják ugyanis, hogy a nemzetiségek, különösen a szerbek nyugtalankodása és államellenes mozgolódása miatt van szükség erre a kivételes intézkedésre, hogy erélyes rendszabályokkal elfojthassák a hazaáruló üzelmeket. Tulajdonképpen azonban a nemzet legjobbjai, a magyar hazafiak ellen irányul a mérgezett tör.

Tudják, hogy az alkotmányos jogok helyreállítására, s a demokratikus átalakulásra törekvő nemzeti áramlatot nem képesek sem megállítani, sem letörni. Ideig-óráig parlamentesdit játszhatnak ugyan, de a közvélemény már torkig van a garázdálkodásukkal és a legközelebbi választásnál menthetetlenül elsőpri az egész duhajkodó bandát.

Ezért kell a közsabadságnak még megmaradt foszlányait is rongyokra tépni; ezért kell a szabad véleménynyilvánításnak és a politikai akciónak minden nyílását erőszakosan elzárni és ezért kell törvényes fölhatalmazást szerezni arra, hogy a becsületes és szókimondó hazafiakkal tömhessék meg a fegyházakat. A nemzetiségi agitátoroknak a hajuk szála se fog itt meggörbülni, de a magyar nemzet vezéreit ártalmatlannokká teszik.

Tehát csupán azért, hogy aljas hatalomvágyukat kielégíthessék, örök időkre az abszolutizmus békőiba verik a nemzetet. Gonosz szenvedélyükben és ostoba elvakultságukban nem gondolják meg, hogy jöhet kormány, amely az egész magyar nemzet, tehát a leg-hívebb mungók ellen is fölhasználja a kivételes törvényben megalkotott rettenetes fegyvert.

Mióta ez az ország áll, ilyen bűnös árulók még nem dőzsöltek a nemzettől ellopott hatalomban. S ha — amint Széchenyi mondta — olyan kevesen vagyunk is, hogy még az apagyilkosnak is meg kell bocsátani: Tiszának, Lukácsnak és az ő gárdájuknak még az Isten sem fog megbocsátani soha. Ha élne Széchenyi István, most jogosan fölkiálthatna szörnyű kétségbeesésében: „*Vér és tűz mindenfelé; az ég-boltozaton lángbetűkkel látom fölírva a Tisza nevét — flagellum Dei!*”

Városi közgyűlés.

Ha alkalmazható lenne itt az a hasonlat, hogy: „az a jó és erényes asszony, akiről nem beszélnek se jót se rosszat“ akkor nagyon meg kellene dicsérnünk a november 30-án tartott városi közgyűlést, mert ott ugyan egyetlen szó — se jó, se rossz — nem hangzott el. Kritika, megjegyzés és hozzászólás nélkül megszavaztak mindent, mintha a tanács összes előterjesztése és javaslatai a közérdek szempontjából kifogástalanok és makulátlanok lettek volna.

Azonban minden hasonlat sántít. Itt is nem azért nem kritizáltak, mintha nem lett volna kritizálni való, hanem olyan kevés városatyja jelent meg, *s a mindig egyháron pendülő tisztikar* olyan elhatározó többségben volt, hogy az állandó választmány javaslata ellen irányuló minden felszólalás — miután a tisztikar az állandó választmány javaslatát érintetlen és változhatatlan szentségnek tartja — a falra való borsóhányás meddő munkája lett volna.

A vízvezeték és csatornázás előmunkálataihoz tartozó próbakút-fúrásra nézve megtartott versenytárgyalás eredménye elég borsos a városra. Mert a legolcsóbb ajánlatot tevő Zsigmondi Béla mérnök 21.500 koronát — esetleg többet is — kap egy próbakútért; ami a mai világban már, amikor meglehetősen olcsón készülnek az ártézi kútak, határozottan drága. De hiábavaló lett volna minden ágálás, mint-hogy a minisztérium szakreferense — mint annak idejében közöltük — előre megmondta aperte, hogy csak az ő általa ajánlott vállalkozókkal lehet operálni, mert mást nem akceptálnak. Így legfőleg csak késleltette volna a közgyűlés a dolgot, ha a pályázat eredményét el nem fogadja, mert oda fönt egyszerűen azt mondták volna a föltételekre: „sint, ut sunt, aut non sint.“ (Legyenek, amint vannak, vagy ne legyenek.) Ezért a közgyűlés néma rezignációval elfogadta a föltételeket, amelyeket lapunk múlt számában már ismertettünk.

A villanyvilágítási hálózat megvizsgálására és terhelési viszonyainak megállapítására szakértőül Hollós József kereskedelmi miniszteri műszaki főtanácsos kéri föl.

Az 1913 és 1914 évekre a városi útdátó 10 százalékban állapították meg.

A többi apróbb előterjesztést is — köztük a gyepmesterrel kötött szerződés fölbontását — szó nélkül elfogadták. Addig, míg másik gyepmester lesz, az úgynevezett „félre-eső helyek“ tisztítását és a hasonló gyepmesteri teendőket „háziilag“ végezteti a tanács; amely határozat sok — a nyomdafestéket nem tűrő — viccre adott alkalmat. A közgyűlés, alig félóra alatt, véget ért.

Nagy képkiallítás Zomborban.

Igen érdekes képkiallítás nyílt meg folyó hó 4-én a *Tudáskürt* ufonnan átalakított utcai nagytermében, a volt éteremben. E kiállítás illetően megjelenésében nagy szerep jutott a legnagyobb úrnak, a véletlennek.

Két jó nevű művész ember, más-más irányból, de ugyanegy gondolattal és egyidőben kötött ki a jó hangzású Zomborban. Mert a vérbeli művészember idealista marad minden időkben. El tudjuk képzelni Fáy-t és Gillemont, hogy holnap holnapután, a legnagyobb lelki nyugalommal, Szalonikiben is meghirdetnék képkiallításukat. S talán az ágyúlövöldözést jó reklámnak tekintenék csupán. — De nem is képzelhető ez náluk másképp. Ezek a művészet

csalía édes emlein nevelkedett emberek, tagadhatlanul másnyen anyagból gyúrvák mint mi szürke, nyakig politikába süpedt halandók. Így természetes aztán az ő számukra az is — amiért mi polgári foglalkozásuk mulhatatlanul egymás irhájának mennénk — hogy midőn egy idegen város falai között, idegeneként összehozza őket Véletlen mester, szép csöndesen összeharátkozva fuzionálnak. Hisz lelköktől teljesen idegen fogalom az, ami az üzleti életben vígan burjánzó szabály; a konkurrencia.

Gillemot Ödön állatképfestő. Zügelnek, a nagy német festőnek jeles tanítványa. Jelenleg pedig a szolnoki művésztelép egyik tevékeny tagja. Képeivel már úgy a külföldi nagy internacionális tárlatokon, mint a budapesti műcsarnokban sok sikert aratott. Mintegy 60 szebbnél szebb darabból áll Zomborba hozott kollekcója. Az állatvilágot ily nagy szeretettel és mély megfigyeléssel csak Pállik Béla varázsolta még élénk. Hogy egyet-kettőt cím szerint is megemlítsünk, de a melyek leginkább megfogták érdeklődésünket, ki kell hogy emeljünk: „*Déli itatás*“, „*Várakozó kopók*“, „*Itatás a Marealban*“, „*Delelőn*“ címűeket. Hogy mint tájképfestő is elsőrangú Gillemot, csak a „*Szürke felhők*“ re hivatkozunk.

Fáy Sándor másnyen világban vezet el bennünket. Képei szugeszciója nyomán lelkünk hegyet-völgyet bekalandoz. Napfényben fürdünk a „*Petrozsényi hegyoldatokon*“ vagy Tusnád fürdő hűs „*Fenyves*“ erdeiben, me-rengve sétálunk. Az ő világa a szabad levegő. A virágos mezők pazar színpompája és a buján kék hegyek poézise mértéktelenül jobban izgatják fantáziáját minden élő lénynél. Egyik másik vásznát ha be is népesíti egy-egy figurával, előadási módjában már szinte bocsánatot kér érte, hogy a természet nyugalmas szent nagy csendjét — talán a gyöngébbek kedvéért — betolakodó emberi lényvel megzavarta.

Nézzük meg a Fáy kedélyvilágát legtisztábban feltáró alkotást, a „*Petrozsényi messze táj*“ címűt.

Befejezzük közleményünket. Sok szépet kellene pedig még írunk. De belénk markol valami szorongó érzés: Vaj ennyi tiszta érték, minden vásári zajtól mentes alkotás megtalálja-e csak a fáradságot honoráló jutalmát is nálunk; kóbor képvidekektől sokszor megfertőzött városunkban? Hinni szeretnénk benne, hogy egyszer az igazán érdemeseknek is jut néhány kalász, mikor anyai érdemtelen segítettek már tehetőseink bő aratáshoz.

A kiállítás egyébként reggel 9 órától este 8-ig 60 fillér belépő díj mellett tekinthető meg. (Mely díj a kiállítás egészben 5 napos tartamára szól.) Iskolák csoportosan 20 fillérért látogathatják.

HIREK.

Csernoch és Hornig biborossága. Félhivatalos hírcás szerint a pápa Csernoch János hercegprimást és báró Hornig Károly veszprémi püspököt bibornokká nevezte ke. A hírt egy kissé problematikussá teszi ugyan az a körülmény, hogy Csernoch János egy hírlapíró előtt úgy nyilatkozott, hogy ő a veszprémi püspök kinevezéséről értesült, de a saját kinevezéséről semmit sem tud, holott a bibornokságra kiszemelt főpapokat előre értesíteni szokták, amint ez a veszprémi püspöknél meg is történt; mégis hinnünk kell Csernoch kinevezésében is, mivel ha a veszprémi püspököt kinevezték, akkor a hercegprimást nem mellőzhették és bizonyára

nem is mellőzték, mert ő, mint az udvar ki-próbált hűséges szolgálója, minden kitüntetésre rászolgált.

Hír egy vármegyei főtisztviselő lemondásáról. Mungó részről azt a hírt terjesztik, hogy a vármegye egyik szimpatikus főtisztviselője, aki a fegyverszünettel végződött palota-forradalom vezérkarához tartozott, legközelebb lemond állásáról és nyugalomba vonul. Az idő rövidsége miatt nem volt alkalmunk a hír hitelességéről meggyőződést szerezni; azért az illető főtisztviselőt nem is nevezzük meg; annál kevésbé, mivel nem lehetetlen, hogy az egész mendemonda nem egyéb, mint a Vojnits-féle pretoriánus sereg jámbor óhajása; noha azt sem csodálnók, hogy jó ízlésű és tiszta látású férfiú nem kíván megmaradni a meghosszabbított életű Vojnits-uralom alatt és megkíméli magát a várható — becsapástól.

Színházi mizériák. Az ezidő szerint nálunk működő színtársulat ellen nincs panasz, mert az előadások meglehetősen kielégítik a zombori igényeket; s csodálatosképpen a színház látogatottsága, az előző időkhöz képest, most mégis mintha hanyatlott volna. Legalább az igazgató panaszkodik, s a baj okát abban véli, hogy a mozi konkurenciát csinál a színháznak. Amennyire azonban mi tudjuk, ez a felfogás téves; a közönséget nem vonja el a színházról a mozi, mert mindakettőnek más-más publikuma van, s különben is van itt akkora közönség, hogy a színházba is, a moziba is elegendő számmal jut belőle. A hiba ott van, hogy a színház-építés dolgát már tíz esztendő óta nem tudják nyélbeütni az intéző körök, s a közönség vonakodik a rozoga helyiségbe járni, ahol sem a biztonságot, sem a legegyszerűbb igényeknek megfelelő kényelmet és tisztaságot meg nem találja. A helyiség szűk, s minthogy soha nem renoválják, elhanyagolt, ízléstelen és visszataszító. Az ülések rosszak és piszkosak, s az egész lokalitás tele van féreggel, úgy, hogy a közönség egész bolhaármádiát szállít haza a ruháján. Hát igazán nem csoda, hogy az ilyen fészekbe nem igen kívánczik a közönség. És az a komédia is deprimálólag hat, ami a biztonság kérdésében évek óta sablonszerűleg lejátszódik. A főkapitány ugyanis — hogy a fölmerülhető kalamitása esetére fődje a hátát — tűzrendészeti szempontból, évről-évre betiltja az előadásokat, a tanács pedig következetesen megadja a játsszási engedélyt. A közönség soraiban azonban apránként tért hódít a bizalmatlanság és a tartózkodás. Ez az egyik oka a látogatottság hanyatlásának. S ezeket a mizériákat és kifogásokat a legjobb előadásokkal sem lehet ellensúlyozni. Ha azt akérják, hogy Zombor város közönsége a régebbi arányokban látogassa a színházat, akkor oldják meg már valahára a színházkérdést, mert így apránként mindenki elkedvetlenedik és elszokik a színházba járástól. Kulturrebernek igényei vannak a helyiség dolgában is és nem lehet tőle kívánni, hogy ebben a piszkos, férges, ronda és talán veszélyes fészekben jól érezze magát. A színügyi bizottság jobban tenné tehát, ha a mozi ellen folytatott szélmalomharc helyett a város vezetőségét nógatná a fölsorolt mizériák megfelelő orvoslására, magyarul mondva, az új színház felépítésének keresztül vitelére. Vagy legyen színház, vagy ne legyen; de ezt a mai tűrhetetlen állapotot ne tartsák fenn tovább.

Duchon János előadása. Dr. Duchon Jánosnak a múlt vasárnap tartott lyceumi előadása iránt a közönség soraiban olyan nagy volt az érdeklődés, hogy sokan be se jutthattak a zsúfolásig megtelt terembe. Maga az a körül-

mény, hogy az előadó I. Napoleonról beszélt, vonzotta a közönséget, mert a „nagy császár“ kultusza még nem halványodott el, sőt az utóbbi időben újult erővel lépett föl a rendkívülség és a lángész előtt mindenkor meghódoló lelkekben. A vetített képekkel élénkített érdekes előadás általános tetszést aratott.

Előkészületek a sorozásra. Alighogy befejezték a sorozást, már itt a rendelet, hogy készülni kell az 1913. évi újonccsallításra. Most azok jönnek sorozás alá, akik 1890., 1891. és 1892. évben születtek.

Határrendőrség a bácskai községekben. A belügyminiszter az újvidéki határrendőrség hatáskörét újabban a következő bácskai községekre terjesztette ki: Tündéres, Mozsor, Sajkásszentiván, Tiszakálmánfalva, Zsablya, Zsablyaújfalu, Sajkásgyörgye, Boldogasszonyfalva, Csurog, Nádajla, Óbecse, Bácsföldvár, Turja, Bácsszenttamás, Kula, Cservenka, Vepörd, Bácskeresztur, Újverbász, Óverbász, Kucora, Torzsa, Temerin, Tiszaistvánfalva, Piros, Kiszács, Okér, Újsóvő, Ósóvő, Úrszentiván, Kölpény, Petróc, Boróc, Wekerlefalva, Szilbács, Parrag, Hódság, Dernye, Bácsordas, Militics, Bácsújfalú, Paripás, Pincéd, Szentfűlöp, Lillomos, Szilberek, Doroszló, Sztapár, Bácskertes, Monostorszeg, Bezdán, Nemesmilitics, Csonoplya, Kerény, Ószivac, Újszivac, Bácsfeketehegy, Szeghegy, Kishegyes.

Tudósítás üzlethől. Minden kommentár nélkül közöljük a Szabadkán megjelenő *Bácskai Napló* következő közleményét: Megemlékeztünk már egy alkalommal arról, hogy valaki Zomborból valótlán hírekkel látja el folyton a félhivatalos „Távirati Iroda“ útján a fővárosi lapokat. Ez a sordíjakban utazó tudósító különben azt is megszokta cselekedni, hogy a bácsmegeyi heti és napilapok híreit kellő lével felereszte fel szokta sürgönyözni a Távirati Irodának és azokat aztán így néhány nappal megjelenésük után olvashatjuk a fővárosi lapokban. Ez a tudósító úr mostanában szüretel csak igazán. A külpolitikai bonyolult helyzetből iparkodik lehető nagy sordíjakra szert tenni. Folyton szerb kémek után szaglász és miután Zomborban ilyenek nincsenek, hát egyszerűen kitalál ilyeneket sordíjai érdekében. A szombati fővárosi napilapokban ismételtelen feltálatott egy szép kóvér szerb kacsát. Miként olvashattuk, Zomborban a rendőrség letartóztatott egy állítólagos szerb kémét, aki a tudósító úr fantáziája szerint egy helybeli úri háznál sofförködött és állítólag szerbiai tiszt. A tudósító úr arról is tud, hogy a környéken a szerb lakosságot lázítják. Az egészből pedig annyi az igaz, hogy a múlt heti zombori országos vásár alkalmával a rendőrség igazolásra szólított fel egy Sodolovac nevezetű szlavóniai illetőségű suhancot, aki részegen össze-vissza beszélt mindent és miután rendes foglalkozása nem volt, előállította és illetőségi helyére toloncoltatta. Ebből csinált a tudósító úr szenzációt.

Szegény gyermekek felruházása. A zombori Jótékony Magyar Nőegylet december hó 1-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor osztotta ki a gimnázium tornatermében a beszerzett téli ruhát a szegény iskolás gyermekek között, azoknak nagy öröme és a jótékony barátaiknak őszinte gyönyörűségére. Mélyen sajnáljuk, hogy a nőegylet titkári hivatala későn — az ünnepélyes aktus lefolyása után — küldte meg az értesítést, illetőleg meghívót lapunk részére; s így nem voltunk abban a helyzetben, hogy tanúi lehettünk volna a szép és humánus esemény lefolyásának.

Védekezés a kolera ellen. A főkapitány a következő rendeletet adta ki: Konstantinápolyban kolerabetegek forultak elő, a közönség tehát tartsa kötelességének, hogy onnan vagy más kolerával fertőzött területekről netán hozzá érkező egyéneknek mutatkozó legcsekélyebb mérvű megbetegedést is azonnal jelentse be a rendőrkapitányságnál, a beteghez a legközelebb eső orvost azonnal hívja el, mert aki ezt elmulasztaná érzékenyen lesz büntetve. A téli idő beálltával úgy a pócegödörk tartalmát, mint a trágya és szemét félét mindenki teljesen hordassa ki udvarából, mert a kolera netán fellépte esetén annak kihordását az adandó rövid határidő miatt csak felette drágán foganatosíthatja.

Meghívó a bácsmegeyi amatőrifestők gyűlésére. A bácsmegeyi amatőrifestők és több festőművész Szabadkán december 7-én este tartja a Nemzeti szállóban az egyesületté való tömörülésnek kimondását, megválasztani óhajta tisztikarát és megbeszéli a karácsonyban Szabadkán és Újévkor Zomborban rendezendő képképző részleteit. Kéretnek az eddig jelentkezett tagok és tagul belépni óhajtó urak és hölgyek Szabadkán a fent jelzett időben és helyen megjelenni szívesek legyenek. A még tagul jelentkezők Ifkovits Sándorhoz, Szárits János címen Szabadkára jelentkezzenek bezárólag december 10-ig.

Talált tárgyak. A rendőrségnél újabban a következő talált tárgyakat szolgáltatott be: egy gyermek sapka, egy kis doboz vatta, egy vasvilla. Tulajdonosaik jelentkezzenek a kapitányságnál.

Baromfi vész. A főkapitány a következő figyelmeztetést bocsátotta ki: A baromfi kolera és baromfi pestis az ország egyes részein nagy pusztítást visz végbe a baromfi állományban. A tyúk-kolerának ismertető jele: hirtelen elhullás anélkül, hogy az élő állaton betegség jelei mutatkoznának, vagy csak a szárnyak lógatása és a tolluk felborzolódása észlelhető rajtuk, vagy szomjúság, némely esetben hányás és bűzös hasmenés. A baromfi pestis tünetei élő állatokon teljesen hasonló, azonban hasmenés nem mutatkozik s ebben a betegségben 1—2 nappal tovább szenved a baromfi. A tenyésztők figyelmébe ajánlatnak, hogy a baromfi-kolera és pestis továbbhurcolásának megakadályozására legbiztosabb mód, ha a fertőzött udvar zár alá helyeztetik (honnan baromfi és tojásféle ürlet ideje alatt ki nem vihető) továbbá, ha egészséges baromfi közé a máshonnan vásárolt baromfi 8 napig beeresztve nem lesz, ha a baromfikereskedőket a baromfi udvarba be nem eresztik, ha a beteg baromfi az egészségesektől azonnal elkülönítetik és a beteg állatok beoltása. A baromfi állományban fellépő ezen megbetegedéseket, elhullásokat mindenki köteles a kapitányi hivatalnál azonnal bejelenteni, (a szállásokon a rendőr őrzésnek, állatorvosnak) mert ha ezt elmulasztja 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetik.

Tengerbe esett egy pilóta. Athénből táviratozzák, aegaei tenger fölött egy pilóta repült a gépével s már igen magasan repült, mert az idő és a szélcsend nagyon kedvezett, a különben elég primitív gépnek. Egyszerre azonban irtózatot szélvihar támadt és a szegény pilóta gépe egyensúlyt veszve a tengerbe zuhant. Egy arra járó cirkáló hadihajó felvette a megsebesült légi utast, aki magához térvén, megköszönte a kapitánynak azt, hogy életét megmentette. Iglyék barátom egy csésze kávé, kínálta meg a pilótát az öreg tengeri foka. Köszönöm parancsnok, mondá a fiú és egyszerre fölhaltotta a két Elefánt védjegyű Diadal kávé, mely a legjobb pörkölt kávék keveréke és a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van közerválva, hogy ízét és zamátját évekig megtartja. Csak a két elefánt védjegyre és a zárt csomagra kell ügyelni. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható. Ahol nincs ott követeljük határozottan és más, selejtesebb árut el ne fogadjunk.

Színház.

Szombaton Strausz pompás operetteje a **Bőregér** került színre. Az előadás enyhén szólva nagyon gyenge volt. Az egyetlen vigasztaló momentum a jól működő zenekar volt. Ha az sem lett volna, nem bírtuk volna végigszendvedni az előadást. Az egész előadás egy rossz főpróba benyomását keltette, melyet szerettünk volna számtalanszor lekopogni. Maga Mezei Andor is páróka nélkül öltözött át a III. felvonásban Blind védő kostümjébe. Kiss Cecil a hamis szobaleány szerepében túlzott, ennyire hamisan még sem lett volna szabad énekelnie. V. Márkus Angela és Nagy Imre iparkodtak emelni az előadás nivóját. Kerényi Irén fess Orlovsky herceg volt.

Vasárnap este a **Csókstanatórium** egy kedves zenéjű operette újdonság került bemutatásra. Maga a darab az ismert operett trükkök

silány kópiaja. Az előadás azonban kifogástalan volt. A siker oroszlánrésze Váradi Izsót illeti, aki a Záray gróf néven szereplő kalandort kitűnően adta, pompás táncával, különösen a Kerényi Irénnel együtt előadott tyúk idillel zajos sikert aratott. Kiss Cecil is igen tetszett, ambicióval és kedvvel játszott és szépen táncolt. Kerényi Irén, Szécsi Ferenc, Medgyesi Erzsé és Czobor Gyula osztottak az előadás osztatlan sikerében.

Hétfőn Gárdonyi Géza vígjátéka, az **Anuska** került színre. Naiv falusi történet, csupa sentimentalismus, csupa naivitás. Jó magyar nyelvezete, egy pár kitűnően jellemzett magyar alakja megérdemli, hogy időnként felelevenítsük s ezért színrehozatalát helyeseljük. Károlyi Ibolyka a címszerepben ismét kiváló alakítást nyújtott s újból igazolta a művészi kvalitásáról kifejezett véleményünket. Czobor Gyula ezúttal jól megállotta a helyét. A szokottnál melegebben, több érzéssel és realitással alakított. Sárka szerepében Ligeti Angela ismét természetes melegséggel és érzéssel játszott. Az összjáték és szereptudás elsőrangú volt. A kitűnő előadást félig üres ház nézte végig. T.

Heti műsor.

5. Csütörtök d. u.: **Kényeskedők.**
este: **Becstelének.**
6. Péntek: **Piktorok.**
7. Szombat: **Czigányszerelem.**

HIRDETÉSEK.

2539/1912. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1912. évi P. v. I. 239/1. számú végzése következtében dr. Mayer Nándor zombori ügyvéd által képviselt Kopping Jakab nős Bischoff Katalin csonoplyai lakosok javára Pencz Károly kerényi lakos ellen az 1875. XXXVI. t. b. 343. és 352. §-ai értelmében 198 méter 30 kiló tengeri nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1912. évi V. fenti Csonoplyán Kopping Jakab nős Bischoff Katalin lakásán leendő eszközlésére **1912. évi december hó 12. napjának délutáni 2 óra** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1912. évi december hó 2.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Központi nagy kifőzés!

Alulírott, aki 14 éven át, mint tisztí étkezdei gazdasszony működtem, mély tisztelettel jelentem a t. közönségnek, hogy

Rákóczi-ut 17. szám alatt az udvarban

(volt Bajai-út, Pekár-féle ház)

folyó évi december hó 15-től

kezdve úgy házon kívül, mint háznál

kosztosokat felveszek.

Csütörtökön és vasárnap 4 fogás.

Jelentkezni egész nap lehet.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel:

Horváth Béláné,
kifőzőné.

Eladó sertések!

Vagyonbukott Kiefer Jakab kerényi lakos csődtömegéhez tartozó

7 darab sertést

december 7-én, szombaton délelőtt 10 órakor Kerényen, közadós lakásán a legtöbbet ígérőnek szabad kézből eladom.

Dr. Turányi Zsigmond,
tömeggondnok.

Árverési hirdetés.

C. Braune bernburgi cég tulajdonát képező és Zomborban Schreiber D. és fia cég raktárában beraktározott

1838 klg. répamag

folyó évi december hó 7-én délután 4 órakor **önkéntes árverés útján** el fog adatni.

Dr. Kaestenbaum Alfréd,
ügyvéd.

ÜZLETMEGNYITÁSI

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint **ZOMBORBAN,** a Szentháromság-tér és Basa-utca sarkán (a volt Tárczay-féle házban)

fűszer- és esemege-kereskedést

rendeztem be és azt f. évi november hó 17-én megnyitottam.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam Zomborban, 1912. évi november hóban

kitűnő tisztelettel:

Gergurov György.

184-10-6

BIOGLOBIN!

Vérképző ital! — Új életerőt ad!

Ki idegesnek, erélytelennek, ki kimerítő betegség vagy súlyos lelkimegrázkódtatás következtében gyengének éri magát; ki vérszegény, kimerült, étvágytalan, fáradt vagy álmatlan, az ne használjon mást, mint a

„BIOGLOBIN“-T.

Fejlődésben elmaradt gyermekeknek értékes táp- és erősítő szer.

Egy üveg ára 3-50 K. — Próbaüveg 2 K.

Kapható: **Schubert városi gyógyszertárban.**

180-25-7

ZOMBOR, nagy szerb templom mellett.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL“

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban

véd-jegygyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben. Óvakodjunk utáztatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kiló **Diadal** pörkölt kávé . . . 1 kor. 25 fillér.
1/4 kiló **Salon Diadal** pörkölt kávé 1 kor. 35 fillér.
1/4 kiló **Elite Diadal** pörkölt kávé 1 kor. 50 fillér.

160-26-19

Közkedvelté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE

kristálytisza forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

Zombori képviselő:

ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-56

Zombori főraktár:

Makarits István fűszerkereskedésében.

„UNIO“ jéggyár ZOMBOR, Zöldkert-utca.
Telefonszám: 112.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a Zöldkert-utcában fennálló

mű-jéggyárunkat

üzembe helyeztük és a műjegyet a gyárban métermázsánként 2 koronáért számítjuk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk Zombor, 1912. évi május hó

80-59

teljes tisztelettel

AZ „UNIO“ JÉGGYÁR.